

Mišljenje

po zahtjevu Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo o usaglašenosti prijedloga Odluke o utvrđivanju tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge snabdijevanja prirodnom gasom KJKP „Sarajevogas“ d.o.o sa Zakonom o konkurenciji

Sarajevo,
mart 2025. godine.

Broj: 07-26-7-001- 4/25
Sarajevo, 20.03.2025. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a na zahtjev Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića br. 1, 71000 Sarajevo, Kanton Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zaprimljen dana 03.01.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-1/25, na 24. (dvadesetčetvrtj) sjednici održanoj dana 20.03.2025. godine, donijelo je

Mišljenje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 03.01.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-1/25 zaprimilo Zahtjev za mišljenje (u daljem tekstu: Zahtjev) Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića br. 1, 71000 Sarajevo, Kanton Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili Ministarstvo) na dostavljeni tekst prijedloga Odluke o utvrđivanju tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge snabdijevanja prirodnom gasom KJKP „Sarajevogas“ d.o.o (u daljem tekstu: prijedlog Odluke).

Povodom naprijed navedenog Zahtjeva, Ministarstvu je upućen akt broj: 07-26-7-001-2/25 od 20.01.2025. godine, kojim se traži dodatno pojašnjenje u odnosu na dostavljeni materijal, nakon čega je dana 05.02.2025. godine pod brojem: 07-26-7-001-3/24, zaprimljen podnesak resornog Ministarstva.

Prijedlog Odluke, pripremljen od strane Ministarstva, donosi se na osnovu Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 i 37/14), Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19), Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/16) i Mišljenja Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajevo.

Uvidom u predloženi tekst prijedloga Odluke, utvrđeno je sljedeće:

Član 1. prijedloga Odluke propisuje da se kupci prirodnog gasa (korisnici komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom) KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo svrstavaju prema kategorijama i uslovima, na način da se tabelarno prikazuje, uz određivanje instalisanog kapaciteta i opisom tarifne kategorije, deset utvrđenih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa: TK 1- *Domaćinstva*, TK 2 - *Mala privreda*, TK 3 - *Velika privreda*, TK 4 - *Velika privreda 4*, TK 5 - *Velika privreda 2*, TK 6 - *Snabdijevanje toplotnom energijom*, TK 7 - *Snabdijevanje toplotnom energijom 1*, TK 8 - *Snabdijevanje toplotnom energijom 2*, TK 9 - *Poseban kupac*, TK 10 - *CNG punionice*;

Članom 2. prijedloga Odluke propisuje se i usvaja cijena komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom, izražena u KM/Sm³, prema utvrđenim kategorijama kupaca KJKP „Sarajevogas“ d.o.o., na način da se tabelarno prikazuje, prema rednom broju Tarifne kategorije i utvrđenoj kategoriji kupca, pripadajuća cijena komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom, bez poreza na dodatnu vrijednost.

Članom 3. prijedloga Odluke propisuje se da ova odluka stupa na snagu danom donošenja, te da se objavljuje u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, kao i da će se primjenjivati počev od dana 01.01.2025. godine.

Član 4. prijedloga Odluke propisuje da se stupanjem na snagu ove odluke, stavlja van snage Odluka o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/15 i 72/21).

U pripadajućem obrazloženju prijedloga Odluke, između ostalog, navodi se:

- Pravni osnov za donošenje predložene Odluke sadržan je u čl. 26. i 28. stav (2) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 i 37/14), kojim se utvrđuje da Vlada Kantona Sarajevo donosi, između ostalog, i odluke, kao i to šta se odlukom utvrđuje, zatim u članu 22. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19), Mišljenju Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga cijene/visine tarifnih stavova za komunalnu djelatnost snabdijevanja toplotnom energijom korisnika usluga Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo i komunalnu djelatnost snabdijevanja prirodnim gasom korisnika usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, kojom se utvrđuje Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom broj: 0101-02-675/24 od 15.03.2024. godine i u Odluci Nadzornog odbora KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, broj: 0101-02-3520/24 od 08.11.2024. godine, o izmjeni Odluke Nadzornog odbora, broj: 0101-02-675/24 od 15.03.2024. godine;
- odredbama člana 22. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17 – Ispr., 19/17, 20/18 i 22/19), određeno je da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a u skladu sa odredbama člana 15. ovog Zakona;
- validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada, odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko, odnosno općinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog Zakona;
- ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina. Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davaocu usluge;
- cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškove nabavke novih stalnih sredstava davaoca komunalne usluge prema članu 37. stav (2) tačka a) i stav (3) ovog zakona;
- u cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davaoca komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi. Davalac komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema, odnosno dobara u općoj upotrebi prema programu na koji saglasnost daje

Vlada Kantona, gradsko, odnosno općinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona;

- davalac komunalne usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo je aktom broj: 0101-05-894/24 od 05.04.2024. godine, Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo uputio Prijedlog za izmjenu tarifnih kategorija i cijena komunalnih usluga;
- uprava preduzeća je u proteklom periodu izvršila detaljnu analizu finansijskih pokazatelja poslovanja, trendova na tržištu i kroz druge indikatore poslovanja na osnovu kojih je prepoznata potreba izmjene tarifnih stavova, zatim izrade prijedloga za korekciju visine tarifnih stavova/cijena komunalne usluge snabdijevanje prirodnim gasom putem centralnog gasnog sistema, kao i cijene održavanja mjerno – regulacionih uređaja (MRU);
- redefinisane naziva tarifnih stavova, i uvođenje novih, ocijenjeno je neophodnim zbog učestalih postupaka koje pravna lica pokreću pred Konkurencijskim vijećem, zahtijevajući svrstavanje u tarifnu kategoriju kupaca sa povoljnijom cijenom. U vezi s tim, pristupilo se preciznijem i jasnijem definisanju tarifnih kategorija i uslova za svrstavanje korisnika u jednu od njih;
- novim tarifnim kategorijama su prepoznate i određene kategorije potrošača u vezi sa zahtjevima Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica s invaliditetom Federacije BiH;
- u vezi sa traženom korekcijom cijena kod svih tarifnih kategorija uvedeno je treće decimalno mjesto. Prema tome, tražena korekcija cijena za svaku kategoriju kupaca, osim za TK 10 – CNG punionice, je reda veličine do jedan fening po standardno metru kubnom prirodnog gasa (Sm3);
- u priloženom dokumentu Uprave KJKP „Sarajevogas“ pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“, iznesena je opširna argumentacija u vezi sa razlozima za traženu korekciju cijena usluge, navodeći da će tražene korekcije cijene imati minimalan efekt na ukupnu cijenu usluge, jer se vodilo računa o zaštiti korisnika od naglog povećanja cijene, a istovremeno omogućiti pokriće troškova uvećanih poslovanja i neophodan nivo ulaganja u obnavljanje postojećih kapaciteta gasne ingrastrukture;
- procjena za mjesečnu zimsku potrošnju gasa kod tarifne kategorije *Domaćinstva* u količini od 150 SM3, povećanje računa bi iznosilo 1,2 KM bez PDV-a, a sa korekcijom cijene distribucije i korekcijom cijene održavanja mjerno-regulacionih uređaja (MRU) bi iznosilo cca 2,6 KM bez PDV-a;
- u vezi sa predloženim načinom korekcije cijene komunalne usluge, može se konstatovati da je isti proizašao iz do sada primijenjene prakse pri utvrđivanju visine distributivnih cijena, a koja je kao takva potvrđena prethodnim mišljenjima neovisnih stručnih tijela, te određena i usvojena od strane Vlade Kantona Sarajevo u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima. Navedeno ima u odabranom konceptu/sistemu obračuna troškova za potrebe kalkulacije, poznatom kao „Koncept ciljanih troškova“, ustanovljen kao prihvatljiv osnivaču i vlasniku Kantona Sarajevo izraženog socijalnog fokusa na korisnike komunalnih usluga i dobrobiti društvene zajednice;

- kada je riječ o efektima tražene korekcije cijene na poslovanje preduzeća, predlagač navodi se da će korekcija cijena distribucije Preduzeću povećati prihod za oko 900 hiljada KM na godišnjem nivou, a korekcija cijene održavanja mjerno regulacionih uređaja kod kategorije *Domaćinstva* u iznosu od 1,4 KM po MRU dodatnih oko 1,29 miliona KM;
- naročito se ističe rizik od neusvajanja predložene korekcije cijena što će za posljedicu imati smanjenje obima poslovnih aktivnosti i sniženje kvaliteta usluga jer neće biti moguće pokriti sve troškove poslovanja koji treba da osiguraju održavanje poslovno tehničkog sistema koji se mora eksploatisati i održavati u skladu sa zakonskim, podzakonski propisima i tehničkim propisima iz oblasti gasne privrede;
- zakonska alternativa (član 22. stav 6. Zakona o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo) povećanju cijene komunalne usluge je da će, ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava nadoknaditi Kanton Sarajevo;
- postupajući u skladu sa odredbama člana 22. stav (5) Zakona o komunalnim djelatnostima i Rješenja Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-04-36737-16/24 od 18.07.2024. godine, kojim je imenovano, Neovisno tijelo Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačan prijedlog cijene/visine za komunalnu djelatnost snabdijevanja toplotnom energijom korisnika usluga Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo i komunalnu djelatnost snabdijevanja prirodnim gasom korisnika usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, razmatrajući materijal pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“, zaprimljen dana 01.10.2024. godine, kao i drugu dostavljenu dokumentaciju davaoca komunalne usluge KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, donijelo je *Mišljenje o utvrđivanju prijedloga tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa cijenama komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom i utvrđivanje prijedloga cijene održavanja mjerno-regulacionih uređaja prirodnog gasa kod kategorije „Domaćinstva“* broj: 05-13-35122-1/24 od 09.12.2024. godine;
- usaglašenim Mišljenjem Neovisnog stručnog tijela, donesenim zaključcima date su preporuke Vladi Kantona Sarajevo u vezi sa predloženim odlukama;
- Neovisno stručno tijelo navedeni materijal pod nazivom: „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa sa prijedlogom korekcije cijene komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom i prijedlog korekcije cijene održavanja mjernih uređaja prirodnog gasa*“ dostavljen od strane KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo, kao davaoca komunalne usluge, smatra objektivnim, dovoljno obrazloženim i preporučuje Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati u cjelini sa svim pratećim prilogima kao osnovu za donošenje predloženih odluka;
- Neovisno stručno tijelo smatra da je navedeni materijal pod nazivom „*Prijedlog novih tarifnih kategorija kupaca prirodnog gasa* (korisnika komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom) u KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo značajno unaprijeđen u pogledu već postojećih, ali inoviranih tarifnih kategorija (u dijelu naziva tarifne kategorije i opisa tarifne kategorije), kao i u pogledu predloženih potpuno novih tarifnih kategorija (sa novim nazivom tarifne kategorije, instalisanim kapacitetom kao parametrom razvrstavanja i novim opisom tarifne kategorije), te se predlaže Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati, odnosno da usvoji predloženu odluku;

- Neovisno stručno tijelo smatra da navedeni materijal pod nazivom „*Prijedlog korekcije cijene komunalne usluge snabdijevanja prirodnim gasom*“ ima opravdanje imajući u vidu kontinuiran i značajan rast troškova poslovanja u prethodnom periodu koji je izvan utjecaja davaoca komunalne usluge, da ne predstavlja osjetno opterećenje za korisnike komunalne usluge, te se iz navedenih razloga i u cilju održavanja dostignutog kvaliteta pružanja komunalne usluge predlaže Vladi Kantona Sarajevo da isti prihvati, odnosno da usvoji predloženu odluku.

U skladu sa članom 25. stav (2) Zakona, Konkurencijsko vijeće daje mišljenje na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju uticaja na tržišnu konkurenciju, a koje su obavezni dostaviti predlagači.

Vršeći analizu dostavljenog teksta prijedloga Odluke, Konkurencijsko vijeće posebno ukazuje na sadržaj odredbe člana 3. prijedloga Odluke, kojom se, između ostalog, propisuje da odluka stupa na snagu danom donošenja, a da će se primjenjivati počev od dana 01.01.2025. godine. U pravnom smislu, retroaktivnost podrazumijeva primjenu pravne norme na situacije koje se dešavaju prije njenog stupanja na snagu, što u ovom slučaju implicira da će se uvećana cijena za uslugu snabdijevanja prirodnim gasom naplaćivati retroaktivno. Retroaktivno dejstvo nekog pravnog akta je izuzetak koji se može samo zakonom propisati, što znači da odluka, kao pravni akt, ne može imati retroaktivno djelovanje. Također, s gledišta tržišne konkurencije retroaktivna primjena predmetnog prijedloga Odluke bi mogla dovesti u nepovoljan položaj korisnike, odnosno utvrđene kategorije kupaca.

S tim u vezi, sadržaj navedene odredbe je potrebno izmijeniti, kako bi prijedlog Odluke bio usaglašen sa Zakonom o konkurenciji.

Ostale odredbe prijedloga Odluke nisu u suprotnosti sa Zakonom o konkurenciji.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu sadržaja dostavljenog prijedloga Odluke, te ukoliko isti odstupa od stvarnog činjeničnog stanja, isto se ne može primijeniti.

Predsjednik

Ivo Jerkić

Dostaviti:

- **Naslov**
- **U spis**